

บทที่ 1

การอ่าน

**อยากรู้เรื่องใดให้อ่านหนังสือ อยากรเขียนเรื่องใดให้อ่านหนังสือและอยากสร้าง
สรรค์เรื่องใดก็ให้อ่านหนังสือ** (หนังสือนี้มีได้หมายถึงเฉพาะสิ่งพิมพ์เท่านั้น แต่รวมมา
ถึงสิ่งอื่น ๆ ด้วย)

การอ่านคืออะไร ? หรือการอ่านหมายถึงอะไร ?

หากมีใครมาถามท่านด้วยคำถามเช่นนี้ หลาย ๆ คนคงจะงงและประหลาดใจว่า
ทำไมถึงถามคำถามเช่นนี้ เช่นนี้ แม้แต่เด็กเล็ก ๆ ก็คงตอบได้ว่า การอ่านก็คือ
การอ่านหนังสือนั่นเอง ถ้าใครรู้จักตัวอักษร รู้จักการผสมคำ เขาก็ต้องอ่านหนังสือได้
ทุกคน แต่อีกหลาย ๆ คนคงจะไม่เห็นด้วย และมีข้อคิดเห็นและคำถามตามมาอีกหลาย
ประการ ตัวท่านเองล่ะจะมีคำตอบต่อคำถามนี้อย่างไร และมีคำถามจะถามต่ออีกหรือไม่

ในบทนี้ นักศึกษาจะได้เข้าใจถึงความหมายและจุดมุ่งหมายของการอ่าน วิธี
การอ่านที่สอดคล้องกับจุดมุ่งหมาย พื้นฐานของการอ่านและลักษณะของนักอ่านที่ดี
และปัญหาและอุปสรรคของการอ่าน

ความหมายและจุดมุ่งหมายของการอ่าน

ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2525, 941) ได้ให้ความหมายของ
คำว่า “อ่าน” ดังนี้ อ่าน เป็น กริยา แปลว่า **“ว่าตามตัวหนังสือ ออกเสียงตามตัว
หนังสือ ดูหรือเข้าใจความจากตัวหนังสือ, สังเกตหรือพิจารณาดูเพื่อให้เข้าใจ คิด,
นับ”** และเมื่อศึกษาในพจนานุกรมภาษาอังกฤษ The Oxford Dictionary ซึ่งระบุไว้ว่า
read v : (1) understand language in print or writing (2) understand the meaning
(3) show, tell จะเห็นว่า ความหมายของคำว่า “อ่าน” ทั้งในภาษาไทยและภาษา
อังกฤษจะมีความหมายใกล้เคียงกัน ในความหมายแรกสุดนั้น หมายถึง การอ่านตาม
ตัวหนังสือ ซึ่งถ้าผู้อ่านรู้จักอักษร รู้จักสระ และสามารถผสมคำได้ เขาก็สามารถจะ

อ่านหนังสือออก ออกเสียงได้ และสื่อความหมายกับผู้อื่นได้ สำหรับความหมายที่สองนั้น เป็นการอ่านที่อยู่ในระดับที่สูงขึ้น ส่วนความหมายที่สามนั้นเป็นการอ่านในระดับที่สูงขึ้นมาอีกขั้นหนึ่งที่จะต้อง คิด แสดงออกมา และบอกหรืออธิบายได้ การที่จะแสดง บอก หรืออธิบายได้นั้น ผู้อ่านจะต้องมีความเข้าใจในเรื่องนั้น ๆ เป็นอย่างดี จึงจะสามารถนำมาสื่อให้คนอื่น ๆ ได้เข้าใจได้

อย่างไรก็ตาม หากพิจารณาความหมายของการอ่านในความหมายที่สองและที่สามนั้นคงมิได้หมายถึงแต่เฉพาะการอ่านหนังสือหรือสิ่งพิมพ์เพียงอย่างเดียวเท่านั้น แต่คงมีสิ่งอื่นที่อาจจัดเข้าอยู่ในความหมายของการอ่านได้ด้วย เช่น

การอ่านสีหน้าคนอื่น หมายความว่า การพิจารณาสีหน้าและสามารถเข้าใจได้ว่า ผู้นั้นมีอารมณ์หรือความรู้สึกอย่างไร

การอ่านลายมือ

การอ่านสภาพดินฟ้าอากาศ

การอ่านสภาพแวดล้อม

การอ่านกริยาท่าทางคนอื่น ฯลฯ

กิจกรรม “การอ่าน” เหล่านี้ เป็นสิ่งที่ผู้อ่านจะต้องพิจารณา ดู ทำความเข้าใจในความหมายและสามารถบอกหรืออธิบายให้ผู้อื่นเข้าใจได้

ดังนั้น เราจึงอาจสรุปความหมายเกี่ยวกับ “การอ่าน” ได้อย่างกว้างขวางขึ้นว่า การอ่านจึงหมายถึง “การอ่านตามการออกเสียง หรือความเข้าใจตามตัวหนังสือ การค้นหาความหมายหรือเครื่องหมาย หรือสัญลักษณ์ใด ๆ ที่สามารถนำมาตีความสื่อความหมายให้เกิดความเข้าใจในสิ่งนั้น ๆ ได้ “

หากจะเปรียบเทียบห้องสมุดว่าเป็นชุมทรัพย์แห่งความรู้ การอ่านก็เป็นเสมือนการศึกษาและทำความเข้าใจในหลายแห่งที่จะนำไปสู่ชุมทรัพย์นั้นนั่นเอง

จุดมุ่งหมายของการอ่าน

หากมีใครมาถามว่า เราอ่านไปทำไม นั่นก็คือว่า เขาต้องการจะถามถึงจุดมุ่งหมายของการอ่านของเรา จุดมุ่งหมายของการอ่านนั้นมีมากมายหลายประการ

และแต่ละคนก็จะมีจุดมุ่งหมายในแต่ละครั้ง แต่ละเรื่องทีอ่านแตกต่างกัน ดังนั้น ถ้าจะสรุปจุดมุ่งหมายของการอ่านโดยทั่ว ๆ ไป พอจะสรุปเป็น 5 ประการ คือ การอ่านเพื่อรับรู้ข่าวสารทั่วไป การอ่านเพื่อเพิ่มพูนความรู้ การอ่านเพื่อค้นหา รายละเอียด การอ่านเพื่อความบันเทิงและการพักผ่อน และการอ่านเพื่อประเมินค่าและ อ่านเชิงวิจารณ์ (เพ็ญศรี รังสิยากุล. 2539)

การอ่านเพื่อรับรู้ข่าวสาร (Reading for information)

การอ่านเพื่อรับรู้ข่าวสารนี้ เป็นจุดมุ่งหมายของการอ่านของคนโดยทั่ว ๆ ไป ที่ใช้ในชีวิตประจำวัน อ่านเพื่อต้องการรู้เหตุการณ์ความเป็นไปของสิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นรอบ ๆ ตัวหรืออ่านเพื่อความจำเป็นในการดำรงชีวิต การอ่านเพื่อจุดมุ่งหมายดังกล่าวนี้ ได้แก่ การอ่านหนังสือพิมพ์ การอ่านประกาศต่าง ๆ การอ่านแจ้งความหรือโฆษณา และอื่น ๆ การอ่านเพื่อรับรู้ข่าวสารนี้ ผู้อ่านอาจจะอ่านแบบรวดเร็ว เพื่อจับประเด็นอย่างรวดเร็ว ๆ หรืออาจจะมุ่งจับรายละเอียดของสิ่งที่อ่านก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความต้องการของผู้อ่านเอง

การอ่านเพื่อเพิ่มพูนความรู้ (Reading for self-enrichment)

การอ่านเพื่อเพิ่มพูนความรู้เป็นจุดมุ่งหมายของคนในวัยต่าง ๆ ทั้งที่กำลังศึกษา หรือเมื่อพ้นจากสถานศึกษาแล้วก็ตาม หนังสือหรือเอกสารที่ใช้อ่านเพื่อเพิ่มพูนความรู้มีมากมาย ทั้งหนังสือที่เป็นตำรา แบบเรียน วิชาการ บทความ สารคดี ประวัติศาสตร์หรือบันทึกเรื่องราวต่าง ๆ งานเขียนเกี่ยวกับบุคคลสำคัญ ฯลฯ การอ่านเพื่อเพิ่มพูนความรู้นั้น ผู้อ่านจะต้องใช้สมาธิในการอ่าน จะต้องอ่านอย่างละเอียด และใช้ความรอบคอบในการอ่าน ทั้งนี้เพื่อให้เข้าใจในเรื่องที่อ่านหรือเข้าใจข้อมูลอย่างแท้จริง

การอ่านเพื่อค้นหารายละเอียด (Reading for details)

การอ่านข้อเขียนบางประเภท ผู้อ่านอาจจะสนใจและต้องการทราบรายละเอียดในเรื่องที่อ่าน ผู้อ่านจะต้องมีสมาธิต่อการอ่าน อาจทำเครื่องหมายสำคัญในหนังสือที่อ่านหรือบันทึกย่อสิ่งที่อ่านเอาไว้ทำให้ผู้อ่านกลายเป็นผู้อ่านที่มีส่วนร่วม

(participating reader) อย่างแท้จริง การอ่านเพื่อเก็บรายละเอียดของเรื่องให้ได้ครบตามจุดมุ่งหมายนี้ เป็นสิ่งที่จำเป็นต้องอาศัยทักษะที่เกี่ยวข้องกับการอ่านด้านอื่นมาประกอบ เช่น จะต้องใช้ทักษะในการแจกแจงประเด็นต่าง ๆ ได้ ต้องรู้ว่าอะไรคือใจความสำคัญ และอะไรคือใจความย่อย หรือต้องใช้ทักษะในการรวบรวมประเด็นปลีกย่อยและจัดกลุ่มเดียวกันเข้าด้วยกันได้อย่างถูกต้อง ดังนั้น ผู้อ่านจึงต้องรู้จักสังเกตการใช้คำหรือรูปประโยคที่จะโยงหรือหาความสัมพันธ์ของข้อความที่มุ่งหารายละเอียด เช่น เมื่ออ่านพบข้อความ “**ประการแรก**” ผู้อ่านจะต้องเข้าใจว่า จะต้อง มี “**ประการที่สอง**” หรือ “**ประการที่สาม**” ฯลฯ ตามมา เป็นต้น

การอ่านเพื่อความบันเทิงและการพักผ่อน (Reading for enjoyment and relaxation)

จุดมุ่งหมายของคนจำนวนมากใช้การอ่านเป็นการพักผ่อน เพื่อให้เกิดความสนุกสนาน หรือคลายความเครียด หรือเป็นการฆ่าเวลา หนังสือที่อ่านมักจะเป็นหนังสือประเภทเบาสมองประเภท นวนิยาย เรื่องสั้น การ์ตูน วารสารเรียงรรมณ์ต่าง ๆ และอื่น ๆ ผู้อ่านมักจะเกิดความสนุกในขณะที่อ่าน เพราะไม่ต้องเคร่งเครียดกับการอ่าน ไม่จำเป็นต้องสังเกตหรือใช้ความจำ หรือหารายละเอียดของสิ่งต่าง ๆ ผู้อ่านมักจะเกิดความเพลิดเพลินในการอ่าน บางเรื่องอาจจะสอดแทรกสาระน่ารู้และข้อคิดต่าง ๆ ไว้มาก แต่บางเรื่องอาจเป็นเรื่องลึกลับซับซ้อน อาจทำให้เกิดความกลัวหรือความเครียดขึ้นมาก็ได้ แทนที่การอ่านจะเป็นการทำเพื่อการพักผ่อน กลับทำให้เกิดอารมณ์เครียดขึ้นมา ดังนั้น การอ่านเพื่อความบันเทิงหรือการพักผ่อนนั้น ผู้อ่านจึงควรเลือกหนังสือหรือสิ่งที่อ่านและเวลาที่ใช้ในการอ่านให้เหมาะสมกับสภาพและความต้องการของตน

การอ่านเพื่อประเมินค่าและวิจารณ์ (Reading for evaluation and criticism)

จุดมุ่งหมายของการอ่านนี้จะอยู่ในระดับสูง ผู้อ่านจะต้องมีความรู้ ความสามารถ มิใช่แค่เพียงอ่านออกหรืออ่านเป็นเท่านั้น ผู้อ่านจะต้องอ่านอย่างรอบคอบทำความเข้าใจกับความหมายทั้งตามตัวอักษร และความหมายโดยนัย หรือความหมาย

ที่ซ่อนอยู่ระหว่างบรรทัด เพื่อจะได้นำความหมายหรือข้อมูลต่าง ๆ เหล่านั้นมา ประเมินค่าหรือวิจารณ์ได้อย่างถูกต้องว่า ข้อเขียนนั้นน่าเชื่อถือหรือไม่ มีข้อเท็จจริง มากน้อยเพียงไร มีประโยชน์หรือมีคุณค่าต่อการอ่านหรือไม่ มีแนวคิดใหม่หรือสาระ ของเรื่องน่าสนใจเพียงไร และสิ่งที่สำคัญที่ผู้อ่านจะต้องวิเคราะห์ให้ได้คือ เจตนารมณ์ ของผู้เขียนว่า ผู้เขียนมีจุดมุ่งหมายในการเขียนเรื่องนั้นเพื่ออะไร หรือผู้เขียนมีเจตนา จะบอกสิ่งใดต่อผู้อ่าน ดังนั้น การอ่านตามจุดมุ่งหมายนี้ ผู้อ่านจึงต้องมีเวลา มีความ รู้พื้นฐานเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน มีสมาธิในการอ่าน และจะต้องมีวิจารณญาณในการคิด

วิธีอ่านที่สอดคล้องกับจุดมุ่งหมาย

ลักษณะของการอ่านของผู้อ่านเอกสารหรือข้อความแต่ละประเภทซึ่งมี จุดมุ่งหมายในการอ่านแตกต่างกันจะแตกต่างกัน ลักษณะของการอ่านเหล่านั้นจะ เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการอ่านของผู้อ่านในแง่ของการปฏิบัติ ในแง่ของกระบวนการ อ่าน และความเร็วที่ผู้อ่านใช้ในการอ่าน วิธีการอ่านที่สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายข้างต้น นั้นอาจแยกได้เป็น 4 แบบ คือ

1. การอ่านแบบผ่าน (Skimming reading) เป็นลักษณะหรือวิธีการอ่านแบบ หยิบยิบ ๆ เพียงใช้สายตากวาดไปยังข้อความที่อ่านเพื่อหาสิ่งที่ต้องการทราบซึ่งเป็น จุดมุ่งหมายหรือต้องการคำตอบที่มีอยู่ในใจแล้วเท่านั้น ไม่ต้องการรายละเอียด จะใช้ เวลาไม่มากนักในการอ่าน เช่น เมื่อเราต้องการจะยืมหนังสือหรือเอกสารเพื่อนำไปทำ รายงานต่าง ๆ เราอาจจะหยิบหนังสือมาหลายเล่ม และอ่านอย่างผ่าน ๆ ว่า มีหัวข้อที่ เกี่ยวกับเรื่องที่จะทำรายงานหรือไม่ การอ่านก็อาจจะดูชื่อเรื่อง หัวข้อใหญ่ และหัวข้อ ย่อย หรือคำ หรือประโยคที่เป็นเครื่องชี้แนะ (advanced organizers) เวลาอ่านก็จะ เปิดอ่านอย่างรวดเร็ว หรือเมื่อเราไปร้านหนังสือเพื่อซื้อหนังสือ เราก็อาจจะเปิดอ่าน แบบผ่าน ๆ ว่า มีเนื้อหาที่เราสนใจพอที่จะซื้อได้ตรงตามจุดประสงค์ของเราที่ต้องการ หรือไม่

2. การอ่านแบบกวาดสายตาเพื่อค้นหาคำตอบ (Scanning reading) การอ่าน แบบนี้เป็นลักษณะการอ่านแบบรวดเร็วอีกวิธีหนึ่งซึ่งผู้อ่านจะมีจุดประสงค์หรือต้องการ คำตอบบางอย่างอยู่ในใจเช่นเดียวกับการอ่านแบบผ่าน ๆ แต่ต่างกันที่ว่า จุดประสงค์

ของการอ่านแบบกวาดสายตาเพื่อหาคำตอบนี้จะเฉพาะเจาะจงหรือแคบว่า เช่น ผู้อ่านต้องการทราบว่า พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อใด ผู้อ่านก็จะกวาดสายตาเพื่อหาคำตอบเฉพาะวันเวลาในเอกสารที่อ่านเท่านั้น โดยไม่สนใจกับเนื้อหาหรือข้อความอื่น ๆ หากต้องการทราบเหตุการณ์หรือเรื่องราวที่ต้องการ เมื่ออ่านพบก็อาจจะเอาใจจดจ่ออ่านเฉพาะที่ส่วนนั้น

การเปิดอ่านหน้าสารบัญในหนังสือเพื่อดูว่า เรื่องที่ต้องการจะอ่านอยู่ในหน้าใด จัดเข้าในลักษณะการอ่านแบบกวาดสายตาเพื่อค้นหาคำตอบ ส่วนการอ่านหน้าสารบัญเพื่อดูหัวข้อใหญ่และหัวข้อย่อยว่า มีเนื้อหาที่เราต้องการหรือไม่จัดอยู่ในลักษณะการอ่านแบบผ่าน

3. การอ่านแบบวิเคราะห์ความโดยละเอียด (Thorough reading หรือ participate reading) การอ่านในลักษณะนี้จะแตกต่างจากสองแบบแรกที่กำลังกล่าวมา เพราะจุดประสงค์ในการอ่านอาจจะเพื่อเพิ่มพูนความรู้หรือเพื่อค้นหารายละเอียดของข้อมูลที่ต้องการ ดังนั้น ผู้อ่านจึงต้องอ่านด้วยความรอบคอบ ต้องพิจารณาหรือจดจำรายละเอียดต่าง ๆ ต้องรู้จักและสังเกตสำนวนภาษาที่ใช้เพื่อให้เกิดความเข้าใจในเนื้อหาได้อย่างชัดเจนและถูกต้อง และเพื่อประโยชน์ในการทบทวนความจำ การทำรายงานหรือการนำเนื้อหาหรือรายละเอียดมาวิเคราะห์ในภายหลัง ผู้อ่านควรได้ทำเครื่องหมายในหนังสือหรือทำบันทึกย่อของข้อมูลต่าง ๆ ที่อ่านเอาไว้ด้วย ความสนใจสมาธิ พฤติกรรมหรือเวลาที่ใช้ในการอ่านจะขึ้นอยู่กับแรงจูงใจหรือจุดมุ่งหมายของการอ่านทั้งสิ้น

4. การอ่านแบบตีความและการอ่านเชิงวิจารณ์ (Reading for meaning and critical reading) การอ่านในลักษณะนี้ต้องใช้ทักษะในระดับสูงและต้องอาศัยความรู้และประสบการณ์ในเรื่องนั้น ๆ ของผู้อ่านด้วย เพราะผู้อ่านจะต้องแสดงความคิดเห็นต่อสิ่งที่อ่านอย่างมีเหตุผลและต้องวิเคราะห์วิจารณ์ด้วยว่าเป็นอย่างไร

พื้นฐานของการอ่านและลักษณะของนักอ่านที่ดี

การอ่าน จะดีได้หรือจะเกิดประโยชน์เพียงใดนั้นจะต้องอาศัยองค์ประกอบด้านที่เป็นพื้นฐานของการอ่านและลักษณะบางประการของผู้อ่าน

พื้นฐานทางการอ่าน ผู้อ่านจะอ่านได้ดีและรวดเร็วจะต้องอาศัยพื้นฐานต่าง ๆ ดังนี้

1. ความรู้ทางภาษา เช่น ต้องรู้ความหมายของคำและคำเฉพาะต่าง ๆ รวมทั้งความรู้เกี่ยวกับสำนวนภาษานั้น ๆ ด้วย
2. ประสบการณ์ในเรื่องที่อ่าน ผู้อ่านจะเข้าใจเรื่องราวได้ชัดเจนและเห็นภาพพจน์หรือเกิดจินตนาการได้ง่าย หากมีประสบการณ์ในเรื่องนั้น ๆ มาแล้ว
3. ความสามารถในการคิด ประสบการณ์เป็นส่วนประกอบที่สำคัญของการคิด ผู้อ่านที่มีความสามารถในการคิดจะอ่านได้อย่างชัดเจนและเข้าใจในสิ่งที่อ่านได้อย่างรวดเร็ว
4. ความสนใจและความเชื่อ ความสนใจและความเชื่อของผู้อ่านจะทำให้เกิดการอยากรู้ ซึ่งเป็นแรงจูงใจที่สำคัญทำให้เกิดการอ่าน
5. จุดประสงค์ในการอ่าน การอ่านอย่างมีจุดประสงค์จะทำให้ผู้อ่านมุ่งความสนใจไปที่เนื้อหาที่ต้องการ ทำให้เกิดแรงจูงใจในการอ่านและทำให้การอ่านประสบผลสำเร็จได้ง่าย
6. การรู้จักและเข้าใจในองค์ประกอบของหนังสือ ทำให้การค้นหาสิ่งที่ต้องการได้รวดเร็วมากยิ่งขึ้น
7. รู้จักเลือกใช้วิธีอ่านให้เหมาะสมกับประเภทของหนังสือและตรงกับจุดประสงค์ของการอ่าน และได้รับทราบเรื่องราวตามจุดมุ่งหมายของการอ่านเนื้อหาหรือเรื่องราวนั้น ๆ
8. รู้จักเลือกหนังสือสำหรับการอ่านตามจุดมุ่งหมาย รู้ว่าหนังสือเล่มนั้นดีหรือไม่ ควรใช้เวลาในการอ่านมากน้อยเพียงไร หรือควรให้ความสำคัญมากน้อยเพียงใด
9. รู้จักแหล่งของหนังสือ รู้ว่าหนังสือประเภทใดอยู่ที่ไหน หรือจะหาความรู้หรือจะอ่านเนื้อหาความรู้นั้นได้จากหนังสือประเภทใด (อรทัย วิมลโนธ และอัจฉิมา เกิดผล บรรณาธิการ 2540, 104-105)

ลักษณะของนักอ่านที่ดี ผู้ที่จะเป็นนักอ่านที่ดีควรมีลักษณะดังนี้

1. มีความตั้งใจในการอ่าน มีสมาธิและสนใจแต่เรื่องที่อ่านเท่านั้น
2. อ่านได้เร็วและจับใจความสำคัญของเรื่องได้อย่างถูกต้อง
3. มีความอดทนในการอ่าน สามารถอ่านได้นาน ๆ โดยไม่เบื่อหน่าย
4. มีพื้นฐานความรู้ในด้านภาษา ถ้อยคำ สำนวนโวหารและลักษณะคำประพันธ์ รวมทั้งเข้าใจในศิลปะการใช้ถ้อยคำ
5. รู้จักจดบันทึก ข้อความสำคัญต่าง ๆ เพื่อกันลืม หรือเพื่อจะได้นำไปค้นคว้าเพิ่มเติมภายหลัง
6. มีวิจารณ์ญาณในการอ่าน รู้จักแยกแยะข้อเท็จจริงและความคิดเห็น
7. นำความรู้ที่ได้จากการอ่านไปสนทนาแลกเปลี่ยนความรู้กับผู้อื่น ซึ่งจะช่วยให้ได้รับความรู้เพิ่มเติมมากยิ่งขึ้น

ปัญหาและอุปสรรคของการอ่าน

มีผู้อ่านเป็นจำนวนมากที่มีปัญหาในการอ่าน เช่น อ่านได้ช้า อ่านแล้วไม่เข้าใจ จับประเด็นหรือหาสิ่งที่เป็นสาระสำคัญของเรื่องไม่ได้ หรืออ่านแล้วไม่รู้เรื่อง หรือมีปัญหาอื่น ๆ อีกมาก ปัญหาและอุปสรรคในการอ่านอาจเกิดจากสาเหตุต่าง ๆ ดังนี้

1. ไม่มีนิสัยในการอ่านหรือไม่ชอบการอ่าน
2. ไม่มีสมาธิในการทำสิ่งใดนาน รวมทั้งการอ่าน และขาดการฝึกฝนและขาดทักษะการอ่าน
3. สุขภาพทางร่างกาย หรือสุขภาพทางจิตเป็นอุปสรรคต่อการอ่าน เช่น สายตาไม่ดี มีความวิตกกังวล หรือเคร่งเครียดต่อการอ่าน
4. อ่านหนังสือได้ช้า เพราะคุ้นเคยกับการใช้นิ้วหรือปากกา ดินสอ ชี้คำที่อ่าน และอ่านทีละคำ หรือกลัวสายตาในการอ่านยังไม่คล่องแคล่ว หรืออ่านโดยใช้การอ่านออกเสียง การแก้ไขอาจทำได้โดยใช้กระดาษหรือไม้บรรทัดวางทาบหนังสือทีละบรรทัดและใช้การกวาดสายตาอ่านอย่างเดียว นอกจากนี้ ควรฝึกการอ่านเป็นประโยค และฝึกการอ่านในใจ

5. การรู้จักคำศัพท์น้อย ทำให้ผู้อ่านเกิดความไม่เข้าใจในการตีความหรือต้องหยุดเพื่อทำความเข้าใจบ่อย ๆ ทำให้การอ่านไม่ต่อเนื่อง ก่อให้เกิดความเบื่อหน่ายและท้อแท้ และไม่เกิดความอยากที่จะอ่านต่อไป

การสร้างนิสัยในการอ่าน

1. ฝึกให้อ่านหนังสือที่ทำให้เกิดความเพลิดเพลินตั้งแต่เด็ก
2. หาเวลาอ่านหนังสือที่ตนสนใจเป็นประจำทุกวัน
3. ฝึกหัดการอ่านหนังสือที่ให้ข้อมูลข่าวสารที่ทำให้เกิดความรู้ ความคิด
4. ครูที่สอนอ่านต้องมีทักษะในการสอนเพื่อให้นักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการอ่าน
5. จัดตารางเรียนในเวลาที่เหมาะสม และกำหนดวัตถุประสงค์ในการสอน
6. จัดให้มีการอ่านในโรงเรียนในทุกระดับ
7. จัดเวลา สถานที่ บุคลากรและสื่อการสอน และการจัดการเกี่ยวกับการอ่านตามวัตถุประสงค์เฉพาะที่กำหนดไว้อย่างเหมาะสม
8. การสอนอ่านต้องสอนให้ต่อเนื่องเป็นประจำ และให้เป็นระบบ
9. ครูผู้สอนอ่านต้องมีความเชื่อมั่น และสอนได้อย่างสนุกสนาน

จึงเห็นได้ว่า การอ่านนี้มีความสำคัญต่อชีวิตเป็นอย่างมาก การอ่านจะทำให้ผู้อ่านเป็นที่ยอมรับของบุคคลอื่น ๆ ในสังคม การอ่านช่วยให้ผู้อ่านมีความคิดกว้างขวาง รู้เท่าทันความเป็นไปของสิ่งต่าง ๆ รอบตัว ทำให้เป็นคนของสังคมและเข้ากับผู้อื่นได้ดี การอ่านจึงเป็นปัจจัยที่สำคัญในการช่วยสร้างความสำเร็จและมีโอกาสเจริญก้าวหน้าในชีวิตมากยิ่งขึ้น ดังนั้น เราควรรหาเวลาอ่านหนังสือเป็นประจำ แม้แต่เวลาว่างเพียงเล็กน้อยก็สามารถนำมาใช้ในการอ่านหนังสือที่เราพอใจได้ และการอ่านจะเกิดประโยชน์อย่างแท้จริงหากผู้อ่านรู้จักเลือกหนังสือ รู้วิธีอ่านทั้งอ่านออกและอ่านเป็น สามารถเข้าใจเรื่องที่อ่าน และรู้จักการวิเคราะห์ วิจัยในสิ่งที่อ่านได้อย่างถูกต้องหรือใกล้เคียง.

แบบฝึกหัด บทที่ 1

1. จงวิเคราะห์ลักษณะการอ่านของท่านว่าเป็นอย่างไร ปัญหาหรืออุปสรรคในการอ่านของท่านมีอะไรบ้าง
2. จงบันทึกการอ่านเนื้อหาหรือบทความที่เกี่ยวข้องกับงานด้านใดด้านหนึ่งในวิชาชีพของท่าน รวมทั้งบันทึกวันเวลา จุดมุ่งหมาย หัวเรื่อง หน้าที่อ่านและเวลาที่ใช้อ่าน

บันทึกการอ่าน

วันที่/เวลา	หัวเรื่อง	หน้าที่อ่าน/เวลา	จุดมุ่งหมาย